

Наталія Моїсеєва

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
<https://orcid.org/0000-0003-1387-296X>
n.o.moiseeva.kpi@gmail.com

Ольга Дзикович

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-6740-8591>
dzykovich@gmail.com

Дарина Костенко

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
<https://orcid.org/0009-0000-2405-2671>
darynakostenko@gmail.com

СТИЛЬОВІ ДОМІНАНТИ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ ПАУЛЯ МААРА У ПЕРЕКЛАДАЦЬКОМУ АСПЕКТІ

Стаття присвячена аналізу стильових домінант роману *Eine Woche voller Samstage* («Що не день, то субота») Пауля Маара та особливостям їх відтворення в українському перекладі Володимира Романця. Мета дослідження – виявити провідні лінгвостилістичні характеристики оригінального тексту та оцінити ефективність перекладацьких стратегій для їх передачі засобами української мови. Теоретичну основу роботи становлять концепції стилістичної домінанти (І. Коломієць, Дж. Ліч), функціональної еквівалентності (Ю. Найда), критерії адекватності перекладу дитячої літератури (З. Шавіт, П. Хант), теорія доместикації та форенізації (Л. Венуті) і принцип компенсації (Т. Некряч). Аналіз засвідчує, що стильовими домінантами роману є мовна гра у різноманітних проявах: буквальне тлумачення фразеологізмів, авторські неологізми, звукові та морфологічні деконструкції слів, – а також ритмічна організація тексту, фонетичний звукопис і специфічна дитяча логіка головного персонажа. Морфологічні та синтаксичні засоби підпорядковані прагматичній меті, тобто відтворенню безпосередності дитячого мовлення зі збереженням комічного ефекту. Дослідження перекладу виявило домінування стратегії доместикації: перекладач адаптує реалії, власні назви та мовну гру під сприйняття українського читача. Компенсаторні рішення полягають в заміні словотворчих неологізмів колоритною народною лексикою, ритмічній перебудові поетичних фрагментів, адаптації аббревіатурної гри, які забезпечують збереження гумористичного тону й ігрового потенціалу. Встановлено, що переклад відповідає критеріям функціональної еквівалентності, хоча окремі ефекти, зумовлені структурними особливостями німецької мови, зазнають часткових втрат. Результати підтверджують, що успішний переклад дитячої літератури потребує переосмислення форми заради збереження прагматичного ефекту та художньої цілісності твору, а також врахування вікової рецепції й когнітивних особливостей дитячої аудиторії.

Ключові слова: стильова домінанта; дитяча література; мовна гра; перекладацька стратегія; функціональна еквівалентність; доместикація; компенсація.

1 ВСТУП

Постановка проблеми. Сьогодні перекладознавці активно досліджують, як саме художній стиль мандрує з однієї мови в іншу. Особливо гостро це питання стоїть у дитячій літературі. Тут мова не просто створює красиву картинку, а допомагає дитині пізнавати світ і спілкуватися з ним. Оскільки автори пишуть орієнтуючись на юного читача, вони ретельно обирають кожне слово та будують речення так, щоб малеча все зрозуміла, захопилася сюжетом і відчула елемент гри. Тому перекладач фактично займається міжкультурною адаптацією. Його завдання – не просто перекласти зміст, а викликати в іноземного читача ті самі емоції, які мав оригінальний текст.

Особливої складності набуває переклад текстів, у яких домінують мовна гра як системоутворювальний елемент стилю. У романі *Eine Woche voller Samstage* Пауля Маара мовна гра реалізується на різних рівнях: лексичному, морфологічному, фонетичному та прагматичному, які і формують цілісну художню систему, у центрі якої перебуває дитяча логіка сприйняття світу. Як засвідчує аналіз, мовна гра у творі не є ізольованим прийомом, а виступає базовою стильовою домінують, що організовує інші елементи тексту.

У перекладі такі елементи становлять особливу проблему, оскільки вони тісно пов'язані зі структурними та культурними особливостями мови оригіналу. Відтак постає питання про вибір адекватних перекладацьких стратегій, здатних забезпечити збереження комічного ефекту, ігрового потенціалу та комунікативної спрямованості тексту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика перекладу дитячої літератури активно розробляється у сучасному перекладознавстві та літературознавстві. Зокрема, Зохар Шавіт розглядає дитячу літературу як систему, організовану навколо домінують адресата, що визначає всі рівні текстової організації (Shavit, 1987). Пітер Хант наголошує на необхідності врахування рецептивного аспекту та здатності тексту залучати дитячого читача, утримуючи його увагу та забезпечуючи емоційний відгук (Hunt, 1998).

Сучасне перекладознавство значною мірою спирається на концепцію функціональної еквівалентності Юджина Найди (Baker & Saldanha, 2019 & Hunt, 1998, с. 92). Цей підхід вимагає, щоб переклад справляв на читача той самий ефект, що й першоджерело. Своєю чергою, Лоуренс Венуті через теорію доместикації та форенізації окреслює вектори культурної адаптації, а Тетяна Некряч обґрунтовує принцип компенсації, який допомагає відшкодувати неминучі втрати через різницю в структурах мов (Venuti, 2017 & Некряч, 2017).

Різні грані роботи з текстами для дітей досліджували О. Кальниченко, Р. Ойттінен та Е. О'Салліван, Дж. Ван Койлі, Дж. Макмартін. Ці автори розглядають перекладача як ключового посередника, що інтерпретує зміст спеціально для дитячої аудиторії. Проте, попри наявні напрацювання, відтворення мовної гри як головної стильової домінують досі потребує системного аналізу (Кальниченко, 2008 & Oittinen, 2000 & O'Sullivan, 2018 & Van Coillie & McMartin, 2020).

Метою статті є виявлення стильових домінують роману *Eine Woche voller Samstage* та аналіз особливостей їх відтворення в українському перекладі Володимира Романця.

Для досягнення поставленої мети передбачено розв'язання таких завдань: характеристика лінгвостилістичних особливостей оригінального тексту; визначення ролі мовної гри, ритмічної організації та дитячої логіки як стильових домінують; аналіз перекладацьких стратегій, застосованих для їх відтворення; оцінка ступіню збереження прагматичного ефекту та функціональної еквівалентності у перекладі.

2 МЕТОДИ

Методологічну основу дослідження становить комплексний підхід до аналізу художнього тексту, що поєднує методи лінгвостилістичного, перекладознавчого та прагматичного аналізу.

Лінгвостилістичний аналіз застосовано для виявлення стильових домінують роману «*Eine Woche voller Samstage*» Пауля Маара на різних мовних рівнях, зокрема лексико-семантичному,

морфологічному, синтаксичному та фонетичному. Це дозволило встановити системний характер мовної гри, ритмічної організації тексту та особливостей дитячого мовлення як ключових елементів авторського стилю.

Для зіставлення оригіналу з українською версією Володимира Романця ми обрали порівняльно-перекладознавчий аналіз. Це дозволило виявити ключові трансформації, стратегії перекладу та оцінити, наскільки вдало збережено стильові домінанти. Найбільшу увагу ми зосередили на тому, як перекладач відтворює мовну гру, гумор, авторські неологізми, а також ритміку та звуковий малюнок твору.

Завдяки прагматичному підходу ми оцінили комунікативну ефективність тексту та його вплив на дитячу аудиторію. У цьому аспекті ми спиралися на концепцію функціональної еквівалентності Юджина Найди, враховуючи при цьому особливу роль адресата в літературі для дітей.

Крім того, ми залучили елементи інтерпретаційного аналізу. Такий крок допоміг врахувати контекст, інтертекстуальні зв'язки та вплив культурних чинників на роботу перекладача. Поєднання цих методів гарантує всебічний розгляд матеріалу та додає науковій обґрунтованості нашим висновкам.

3 РЕЗУЛЬТАТИ Й ОБГОВОРЕННЯ

3.1 Стильові домінанти оригіналу

Аналіз роману «*Eine Woche voller Samstage*» Пауля Маара засвідчує, що його художня система організована навколо кількох взаємопов'язаних стильових домінант, ключовою серед яких є мовна гра (Maar, 2001). Вона реалізується на різних рівнях: від лексичного до прагматичного, – і визначає характер функціонування інших елементів тексту. У цьому контексті ми спираємося на класичні підходи до визначення стилю як системи свідомих виборів автора для досягнення естетичного ефекту (Leech & Short, 2007). Мовна гра у творі виступає не просто набором жартів, а системоутворювальним принципом, що формує особливий тип художньої реальності через деконструкцію усталених значень (René & Austin Warren Wellek, 1970).

На лексико-семантичному рівні це проявляється через авторські неологізми, буквально тлумачення фразеологізмів та створення образних номінацій. Такі явища демонструють специфіку дитячого сприйняття світу, де мовна одиниця часто позбавляється звичних культурних конвенцій. Як зазначають дослідники, такий підхід дозволяє автору моделювати «світ дитини» через зіткнення буквального та переносного значень (Stephens, 1992). Це підтверджує думку про те, що мовна норма в дитячій літературі часто постає як гнучкий соціальний конструкт, а не стале правило.

Морфологічний і синтаксичний рівні тексту також підпорядковані цій домінанті. Мовлення Суботика характеризується функціональною простотою та орієнтацією на конкретність (Maar, 2001). Воно моделює когнітивні особливості дитячого мислення: схильність до асоціативності та ігнорування складних соціально зумовлених норм (Shavit, 1987). Важливу роль тут відіграє домінування дієслів та іменників, що забезпечує тексту динаміку та візуальну наочність, характерну для дитячого дискурсу (Селіванова, 2006 & Saeed, 2024).

Окрему роль у стильовій структурі відіграє фонетична та ритмічна організація. Активне використання рими, алітерації та звуконаслідування створює додатковий звуковий рівень сприйняття. Ритм і звукопис у Маара виконують характерологічну функцію, підкреслюючи ігрову природу мислення головного героя (Hunt, 1998). Крім того, повтори та ритмізація виступають стратегіями, що підсилюють інтенсивність висловлювання, що властиво комунікації з дитячою аудиторією (Бацевич, 2000).

Прагматичний аспект тексту реалізується через механізми залучення читача. Відповідно до концепції подвійної адресації, текст одночасно функціонує на кількох рівнях, залишаючись

цікавим і для дитини, і для дорослого (O'Sullivan, 2018). Емоційна ідентифікація з персонажем та гумор стають основними інструментами досягнення цього ефекту.

Отже, стильова система роману постає як цілісна структура, де мовна гра, ритм та прагматика взаємодіють між собою. Саме ця інтегрованість елементів, за визначенням дослідників стилістики, забезпечує високу комунікативну ефективність твору (Simpson, 2004), водночас створюючи значні виклики для його адекватного відтворення в перекладі.

3.2 Мовна гра і труднощі перекладу

Однією з центральних проблем під час роботи з романом Пауля Маара «*Eine Woche voller Samstage*» є відтворення мовної гри як провідної стильової домінанти. Як зауважує Тетяна Некряч, у таких випадках перекладач стикається з явищем відносної «неперекладності», адже гра слів часто базується на унікальних фонетичних або морфемних збігах, притаманних лише германській мовній системі (Некряч, 2017).

У структурі роману ми виділяємо кілька ключових форм мовної гри: авторські неологізми, каламбури, деконструкцію фразеологізмів та ритміко-звукові експерименти. Кожна з цих категорій вимагає окремої стратегії (Leech & Short, 2007). Зокрема, німецькі композити, які використовує Маар, мають прозору внутрішню форму, проте їхнє пряме копіювання українською часто призводить до втрати дитячої безпосередності. Іншим різновидом такої гри є звукова й морфологічна деконструкція слів (Stephens, 1992, с. 45). Суботик не лише переосмислює готові вирази, а й активно перебудовує слова, руйнуючи їхню усталену форму. Наприклад, у вірші-привітанні, присвяченому походу в магазин, персонаж утворює низку абсурдних іменників, де основа «*Kauf-*» поєднується з несподіваними компонентами: «*Kaufmaus*» (товаро-миша) та «*Kauflaus*» (товаро-вош) (Maar, 2001, с. 26). Хоча це неіснуючі лексеми, вони утворені за цілком продуктивною словотворчою моделлю, що ставить перед перекладачем завдання відтворити саме механізм словотворення, а не словникове значення.

Особливу складність з точки зору перекладу становлять каламбури, засновані на омонімії. Оскільки мовні картини світу в німецькій та українській мовах суттєво різняться, знайти повний семантичний відповідник майже неможливо. Показовим у цьому плані є діалог, де обігрується німецький прикметник «*brandneu*» (новісінький): на репліку продавця «...*das unser neuestes Modell, brandneu!*» Суботик реагує питанням «*Brandneu? Wo brennt es denn?*» (Maar, 2001, с. 40). Комізм ситуації виникає через ігнорування персонажем закріпленого в мові переносного значення префіксоїда *brand-* та акцентування на первинному значенні дієслова *brennen* (горіти). У таких ситуаціях слід прагнути не буквеній точності, а реконструкції того самого комунікативного ефекту, який відчув німецькомовний читач (Nida, 2003, с. 156). Володимир Романець блискуче розв'язує цю проблему через контекстуальну заміну, адаптуючи гру під поняття «вогнетривкий». У перекладі продавець вигукує: «*Це, зрештою, найновіша модель вогнетривкого водолазного костюма!*», на що Суботик миттєво відгукується: «*Вогнетривкого? А навіщо потрібен вогнетривкий водолазний костюм? Де у вас тут горить?*».

Окрему групу труднощів становить буквальне тлумачення фразеологізмів, що є «візитівкою» Суботика. Через розбіжності у фразеологічних фондах мов пряме відтворення таких зворотів часто виглядає неприродно і перекладач змушений застосовувати стратегію компенсації, замінюючи втрачену гру слів в одному фрагменті тексту ігровими елементами в іншому, щоб загальний «градус» гумору залишався стабільним (Некряч, 2017). У контексті ігрового дискурсу Пауля Маара фразеологізми втрачають свою ідіоматичність і повертаються до первинних денотативних значень. Типовим прикладом такої деконструкції є реакція персонажа на розпачливий вигук пана Пляшкера: «*Ich verliere noch den Kopf!*» (у значенні «я з'їду з глузду»). Суботик, ігноруючи переносне значення вислову, сприймає його як опис реальної фізичної загрози й починає шукати «втрачену» голову на підлозі (Maar, 2001, с. 28). Подібна інтерпретація не лише створює комічний ефект, а й висвітлює конфлікт між живою

дитячою логікою та системою мовних конвенцій дорослого світу, де мова часто перетворюється на набір автоматизованих штампів (Stephens, 1992).

Не менш важливим є збереження фонетичного рівня. Рими та алітерації Маара — це не просто прикраса, а засіб емоційного залучення. Як підкреслюють Р. Ойттінен, Е. О'Салліван та Л. Хонгшун, у дитячій літературі перекладач виступає не лише транслятором змісту, а й інтерпретатором, який мусить зберегти милозвучність і ритміку, адже саме вони формують задоволення від читання у дітей (Oittinen, 2000 & O'Sullivan, 2018 & Hongshun, 2019).

Отже, переклад мовної гри в аналізованому творі — це постійний баланс між доместикацією (наближенням до українського читача) та форенізацією (збереженням авторського стилю), про які писав Лоуренс Венуті. Сучасні дослідження, зокрема Альвард Дживанян, розвивають ці положення, підкреслюючи роль перекладача у переосмисленні тексту відповідно до нових культурних і рецептивних умов (Venuti, 2017 & Jivanyan, 2024).

3.3 Стратегії та прийоми перекладу

Аналіз української версії роману Пауля Маара, яку створив Володимир Романець, засвідчує домінування стратегії доместикації. Перекладач свідомо адаптує текст до мовних і культурних очікувань українського читача, що цілком відповідає специфіці дитячої літератури. У цьому жанрі доступність і зрозумілість оповіді часто виходять на перший план, забезпечуючи необхідний емоційний відгук (Oittinen, 2000, с. 112).

Доместикація проявляється насамперед у передачі реалій та власних назв. Перекладач адаптує культурно марковані елементи до вітчизняного контексту, що дозволяє зберегти комунікативну ефективність, хоча подекуди й призводить до нівелювання німецького колориту. Як підкреслює Лоуренс Венуті, вибір між адаптацією та збереженням чужості завжди залежить від того, на кого орієнтується дослідник: на автора чи на культуру-реципієнта, а в сучасному перекладознавчому дискурсі ця опозиція отримує подальший розвиток, зокрема у працях А. Біббо та Ф. Лорандіні (Venuti, 2017 & Bibbò & Lorandini, 2024). Яскравим прикладом такої стратегії в перекладі Володимира Романця є свідоме упущення інтертекстуальної алюзії на казку братів Грімм. В оригіналі вчитель вигукує: «*Wir spielen hier doch nicht Rumpelstilzchen*», апелюючи до загальновідомого в німецькій культурі сюжету про відгадування імені (Maar, 2001, с. 13). Перекладач, орієнтуючись на українську дитячу аудиторію, для якої ім'я Румпільштільцхена не має миттєвої асоціації із загадками, замінює цей образ функціональним відповідником: «*Нам ніколи відгадувати загадки*» (Маар, б. д.).

Одним із ключових інструментів відтворення мовної гри в роботі Романця виступає компенсація. Оскільки безпосередньо відтворити частину неологізмів або каламбурів неможливо через структурну розбіжність мов, Романець компенсує формальні втрати через розгортання арсеналу питомої народної лексики, замінюючи неологізми влучними й колоритними українськими відповідниками. Особливо виразно цей підхід простежується на рівні дієслівної лексики: там, де Пауль Маар використовує нейтральні описи, перекладач вводить підкреслено експресивні одиниці, як-от «не може спекатися», «аж шибки забряжчали» або «у вухах лящить» (Маар, б. д.). Такі заміни надають тексту живої тілесності та динамізму, притаманних українській казковій традиції.

В процесі відтворення ритмічних та поетичних фрагментів Володимир Романець надає перевагу збереженню рими та звукової організації, відтворюючи ігровий ефект оригіналу (O'Sullivan, 2018). Яскравим прикладом такої стратегії є переклад віршованої авторефлексії Суботика про його зустріч із дітьми. В оригіналі автор використовує лаконічні образи акули та крику: «*Kommt einmal ein Hai vorbei, / Gibt es viel Geschrei. / Kommt das Sams im Nu dazu, / Gibt es sofort Ruh*» (Maar, 2001 с. 86). Романець же здійснює повноцінне переосмислення сюжету вірша, вводячи нових персонажів та розгортаючи цілу мікроісторію: «Злобер – лютий людоджер – / Морем пропливав. / На матросів – бравих хлопців – / Страху наганяв. / Робінзон умить прибіг...» (Маар, б. д.). Попри те, що перекладач відходить від семантики оригіналу (замінюючи акулу на людоджера, а Суботика – на Робінзона), він бездоганно відтворює ігрову природу тексту, його енергійний ритм та гумористичну розв'язку.

Водночас ми фіксуємо певні втрати, зумовлені відмінностями між німецькою та українською морфологією. Частина мовної гри, побудована на специфічній омонімії німецьких слів, не має прямих аналогів, що змушує перекладача або спрощувати елемент, або переносити ігровий акцент в іншу частину речення (Stephens, 1992). Проте ці втрати не руйнують загальну стилістичну цілісність твору.

Отже, роботу Володимира Романця можна вважати функціонально адекватною. Перекладач зумів зберегти ключові домінанти – мовну гру, гумор та прагматику (Simpson, 2004). Попри неминучі формальні трансформації, текст відтворює загальний комунікативний вплив і відповідає запитам цільової аудиторії. Поєднання стратегії доместикації та компенсації дозволило автору досягти необхідного балансу між змістом і стилем, що підтверджує ефективність обраного перекладацького підходу (Hunt, 1998, с. 92).

4 ВИСНОВКИ І НАПРЯМИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Проведене дослідження лінгвостилістичних особливостей роману Пауля Маара «*Eine Woche voller Samstage*» та аналіз його українського перекладу дозволяють зробити кілька важливих підсумків.

По-перше, ми встановили, що художня система Пауля Маара ґрунтується на складній взаємодії стильових домінант, серед яких центральне місце посідає мовна гра. Вона виступає не лише як засіб створення комічного ефекту, а й як інструмент моделювання дитячого світосприйняття. Через деконструкцію фразеологізмів та авторське словотворення письменник демонструє гнучкість мовної норми. Важливу роль у цьому процесі відіграє також ритміко-фонетична організація тексту, яка забезпечує його динамізм та емоційну привабливість для цільової аудиторії.

По-друге, аналіз перекладу Володимира Романця засвідчив високу ефективність застосування стратегії доместикації. Перекладач успішно адаптував німецькі культурні та мовні реалії до українського контексту, що відповідає принципам функціональної еквівалентності. Основним механізмом компенсації втрат стала творча перебудова ігрових конструкцій, яка дозволила зберегти прагматичний вплив оригіналу на читача, попри структурні розбіжності між мовами.

По-третє, ми з'ясували, що успіх відтворення дитячого дискурсу залежить від здатності перекладача виступати інтерпретатором, який враховує когнітивні особливості маленького адресата. Використання розмовної лексики, збереження звукопису та ритміки тексту сприяли створенню функціонально адекватного перекладу, що повноцінно функціонує в українському літературному просторі. Це підтверджує тезу про те, що в дитячій літературі ефект сприйняття є пріоритетнішим за формальну точність.

Напрями подальших досліджень ми вбачаємо у більш детальному вивченні перекладів інших творів Пауля Маара з метою виявлення еволюції його індивідуального стилю. Крім того, перспективним видається порівняльний аналіз українських та інших європейських перекладів цього автора для виявлення універсальних стратегій адаптації мовної гри в сучасній дитячій літературі. Окрему увагу варто приділити вивченню рецепції таких текстів сучасними дітьми, що дозволить глибше зрозуміти механізми комунікативної ефективності перекладу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Бацевич, Ф. (2000). *Основи комунікативної девіатології*. Львівський національний університет ім. І. Франка.
- Кальниченко, О. А. (2008). Типологія перекладу та її цілі. *Вчені записки Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія»*, 14, 506–517.
- Коломієць, І. І. (2019). *Теоретичні основи стилістики. Художньо-виразові засоби мовлення*. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.
- Маар, П. (б. д.). *Що не день, то субота* — Пауль Маар, повний текст твору. Бібліотека української літератури УкрЛіб. <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=670>

- Некряч, Т. Є. (2006). Види асиметрії при перекладі драматичного діалогу. *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики*, 9, 191–196.
- Селіванова, О. О. (2006). *Сучасна лінгвістика: Термінологічна енциклопедія*. Довкілля-К.
- Baker, M., & Saldanha, G. (Eds.). (2019). *Routledge encyclopedia of translation studies*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315678627>
- Bibbò, A., & Lorandini, F. (2024). Retranslating children's literature: An account of a conference held at the University of Trento. *Children's Readings: Studies in Children's Literature*, 26(2), 345–350. <https://doi.org/10.31860/2304-5817-2024-2-26-345-350>
- Hongshun, L. (2019). Translating children's literature. *Perspectives*, 27(5), 776–778. <https://doi.org/10.1080/0907676x.2019.1569846>
- Hunt, P. (Ed.). (1998). *Understanding children's literature*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203008300>
- Jivanyan, A. (2024). On mediated translations of fairy tales. *Translation Studies: Theory and Practice*, 37–47. <https://doi.org/10.46991/tstp/2024.si.2.037>
- Leech, G. N., & Short, M. H. (1982). Style in fiction: A linguistic introduction to English fictional prose. *Poetics Today*, 3(4), 387–418. <https://doi.org/10.2307/1772012>
- Maar, P. (2001). *Eine Woche voller Samstage*. Oetinger Verlag.
- Nida, E. A. (2003). Preliminary material. In *Toward a science of translating* (pp. i–vii). BRILL. https://doi.org/10.1163/9789004495746_001
- Oittinen, R. (2000). *Translating for children*. Routledge.
- O'Sullivan, E. (2018). Comparative children's literature. In *International companion encyclopedia of children's literature* (pp. 191–202). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315015729-14>
- Saeed, H. Q. (2024). Translation challenges in children's literature: A comparative study of story narratives. *Journal of Language Studies*, 8(6), 183–199. <https://doi.org/10.25130/lang.8.6.11>
- Shavit, Z. (1987). Poetics of children's literature. *Poetics Today*, 8(2), 461–482. <https://doi.org/10.2307/1773061>
- Simpson, P. (2004). *Stylistics: A resource book for students*. Routledge.
- Stephens, J. (1992). *Language and ideology in children's fiction*. Longman.
- Van Coillie, J., & McMartin, J. (Eds.). (2020). *Children's literature in translation*. Leuven University Press. <https://doi.org/10.11116/9789461663207>
- Venuti, L. (2017). Nation. In *The translator's invisibility* (pp. 83–124). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315098746-3>
- Wellek, R., & Warren, A. (1970). *Theory of literature*. Penguin.

REFERENCES

- Batsevych, F. (2000). *Osnovy komunikatyvnoi deviatologii* [Fundamentals of communicative deviatology]. Lviv Ivan Franko National University. [in Ukrainian]
- Kalnychenko, O. A. (2008). Typolohiia perekladu ta yii tsili [Translation typology and its aims]. *Vcheni zapysky Kharkivskoho humanitarnoho universytetu "Narodna ukrainska akademiia"*, 14, 506–517. [in Ukrainian]
- Kolomiets, I. I. (2019). *Teoretychni osnovy stylistyky. Khudozhno-vyrazovi zasoby movlennia* [Theoretical foundations of stylistics]. Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University. [in Ukrainian]
- Maar, P. (n.d.). Shcho ne den, to subota — Paul Maar, povnyi tekst tvoriv [A week full of Saturdays — full text]. UkrLib Library. <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=670> [in Ukrainian]
- Nekriach, T. Ye. (2006). Vydny asymetrii pry perekladni dramatychnoho dialohu. *Problemy semantyky, prahmatyky ta kohnityvnoi lnhvistyky*, 9, 191–196. [in Ukrainian]
- Selivanova, O. O. (2006). *Suchasna lnhvistyka: Terminolohichna entsyklopediia*. Dovkillia-K. [in Ukrainian]
- Baker, M., & Saldanha, G. (Eds.). (2019). *Routledge encyclopedia of translation studies*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315678627>
- Bibbò, A., & Lorandini, F. (2024). Retranslating children's literature: An account of a conference held at the University of Trento. *Children's Readings: Studies in Children's Literature*, 26(2), 345–350. <https://doi.org/10.31860/2304-5817-2024-2-26-345-350>
- Hongshun, L. (2019). Translating children's literature. *Perspectives*, 27(5), 776–778. <https://doi.org/10.1080/0907676x.2019.1569846>
- Hunt, P. (Ed.). (1998). *Understanding children's literature*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203008300>
- Jivanyan, A. (2024). On mediated translations of fairy tales. *Translation Studies: Theory and Practice*, 37–47. <https://doi.org/10.46991/tstp/2024.si.2.037>
- Leech, G. N., & Short, M. H. (1982). Style in fiction: A linguistic introduction to English fictional prose. *Poetics Today*, 3(4), 387–418. <https://doi.org/10.2307/1772012>
- Maar, P. (2001). *Eine Woche voller Samstage*. Oetinger Verlag.
- Nida, E. A. (2003). Preliminary material. In *Toward a science of translating* (pp. i–vii). BRILL. https://doi.org/10.1163/9789004495746_001
- Oittinen, R. (2000). *Translating for children*. Routledge.

- O'Sullivan, E. (2018). Comparative children's literature. In *International companion encyclopedia of children's literature* (pp. 191–202). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315015729-14>
- Saeed, H. Q. (2024). Translation challenges in children's literature: A comparative study of story narratives. *Journal of Language Studies*, 8(6), 183–199. <https://doi.org/10.25130/lang.8.6.11>
- Shavit, Z. (1987). Poetics of children's literature. *Poetics Today*, 8(2), 461–482. <https://doi.org/10.2307/1773061>
- Simpson, P. (2004). *Stylistics: A resource book for students*. Routledge.
- Stephens, J. (1992). *Language and ideology in children's fiction*. Longman.
- Van Coillie, J., & McMartin, J. (Eds.). (2020). *Children's literature in translation*. Leuven University Press. <https://doi.org/10.11116/9789461663207>
- Venuti, L. (2017). Nation. In *The translator's invisibility* (pp. 83–124). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315098746-3>
- Wellek, R., & Warren, A. (1970). *Theory of literature*. Penguin.

Nataliia Moisieieva, Olha Dzykovich, Daryna Kostenko. Stylistic Features of Paul Maar's Children's Literature: A Translation Perspective. The article explores the stylistic dominants of Paul Maar's novel *Eine Woche voller Samstage* ("And Every Day is Saturday") and the peculiarities of their reproduction in the Ukrainian translation by Volodymyr Romanets. The study aims to identify the leading linguostylistic characteristics of the original text and evaluate the effectiveness of translation strategies used to convey them in Ukrainian. The theoretical framework of the research is based on the concepts of the stylistic dominant (I. Kolomiets, G. Leech), functional equivalence (E. Nida), criteria for the adequacy of children's literature translation (Z. Shavit, P. Hunt), the theory of domestication and foreignization (L. Venuti), and the principle of compensation (T. Nekriach). The analysis reveals that the stylistic dominants of the novel include various manifestations of wordplay: literal interpretation of phraseological units, coined neologisms, phonetic and morphological deconstructions of words, as well as the rhythmic organization of the text, phonetic sound-painting, and the specific "child-like" logic of the main character. Morphological and syntactic means are subordinated to a pragmatic goal: reproducing the immediacy of children's speech while maintaining the comic effect. The study of the translation shows a predominance of the domestication strategy: the translator adapts realia, proper names, and wordplay to suit the perception of the Ukrainian reader. Compensatory solutions involve replacing word-formative neologisms with colorful folk vocabulary, rhythmic restructuring of poetic fragments, and the adaptation of acronym-based puns, which ensure the preservation of the humorous tone and playful potential. It is established that the translation meets the criteria of functional equivalence, although some effects stemming from the structural features of the German language undergo partial loss. The results confirm that successful translation of children's literature requires a reimagining of form for the sake of preserving the pragmatic effect and artistic integrity of the work, as well as accounting for the age-specific reception and cognitive characteristics of the child audience.

Keywords: stylistic dominant; children's literature; wordplay; translation strategy; functional equivalence; domestication; compensation.

Received: April 7, 2026

Accepted: April 27, 2026